

Nr 474.

Av herr **von Friesen m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 88, med förslag till lag angående ändrad lydelse av 1 § lagen den 11 september 1936 (nr 506) om förenings- och förhandlingsrätt, m. m.

I proposition nr 88 har Kungl. Maj:t framlagt förslag till lag angående ändrad lydelse av 1 § lagen den 11 september 1936 om förenings- och förhandlingsrätt, m. m.

Då Kungl. Maj:t år 1941 uppdrog åt socialstyrelsen att verkställa den utredning, varpå propositionen grundar sig, angav Kungl. Maj:t, att utredningen skulle gälla spörsmålet om erforderliga åtgärder för ernående av rättslig likställighet i olika hänseenden mellan handelsagenter och provisionsresande, å ena, samt arbetstagare, å andra sidan. Den nu framlagda propositionen avser emellertid endast att bereda de beroende uppdragstagarna rättslig likställighet på arbetsfredslagstiftningens område. Föredragande departementschefen har visserligen uttalat, att han i princip icke ställer sig avvisande mot en legal utvidgning av arbetstagarbegreppet även på andra områden, bl. a. semesterlagens, men anser, att en sådan utvidgning icke nu bör äga rum. Vad närmast semesterlagen angår, framhåller departementschefen, att sedan erfarenheterna från den kommande tiden inhämtats spörsmålet om lagstiftningsåtgärd för utvidgning av det semesterrättsliga arbetstagarbegreppet ånyo bör upptagas, om så visar sig erforderligt.

De skäl, departementschefen i propositionen anfört för sin avvaktande ståndpunkt i fråga om beredande av semesterrättslig likställighet mellan beroende uppdragstagare och arbetstagare, torde icke kunna anses tillfyllest för att nu låta frågan ställas på framtiden. De beroende uppdragstagarna utgöra en i socialrättsligt hänseende hittills synnerligen missgynnad grupp. Särskilt gäller detta i semesterhänseende. Det vore därför olyckligt, om semesterfrågan icke finge en för de beroende uppdragstagarna tillfredsställande reglering i samband med nu förevarande allmänna omprövning av deras rättsställning.

För en utsträckning av semesterlagen att omfatta även beroende uppdragstagare tala flera och starka sociala skäl (propositionen s. 23). De arbeta under i stort sett samma förhållanden, som arbetstagare, de få i ett stort antal fall anses ha samma behov av rekreation som arbetstagare, och ett betydande antal uppdragstagare måste anses behöva semesterlön för att kunna låta sitt arbete ligga nere någon tid eller anskaffa vikarie.

De beroende uppdragstagarna intaga faktiskt i förhållande till sina huvudmän en ställning väsentligen likartad med den som utmärker arbetstagarna i förhållande till arbetsgivarna. Att de trots detta ej åtnjuta semesterrätt, framstår som en obillighet, som ur allmän rättvisesynpunkt bör elimineras.

Semesterspörsmålet vållar oupphörligen slitningar mellan de beroende uppdragstagarna och deras huvudmän, och det har visat sig, att överenskommelse endast i undantagsfall kunnat åvägbringas genom förhandlingar mellan parterna och deras organisationer. Att den nu föreslagna utvidgningen av arbetstagarbegreppet inom arbetsfredslagstiftningen skall komma att göra det lättare för de beroende uppdragstagarna att vinna gehör för sina berättigade krav på semester torde knappast vara skäl att antaga. Det må härvid påpekas, att Föreningen Sveriges aktiva handelsresande, som räknar ca 4 000 medlemmar, godtagits av arbetsgivarnas huvudorganisationer som förhandlingspart även i fall, där arbetsgivarorganisationerna ej varit skyldiga att träda i förhandlingar. En stor del av de beroende arbetstagarna ha sålunda redan med nuvarande lagstiftning varit oförhindrade att pröva förhandlingsvägen men har det ändock icke lyckats dem att nå fram till en tillfredsställande lösning av semesterspörsmålet. Skola de beroende uppdragstagarna få sina semesterförhållanden nöjaktigt ordnade, torde detta endast kunna ske lagstiftningsvis.

Under åberopande av vad här anförts, hemställes,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om vidtagande av sådana åtgärder att även vid tillämpningen av semesterlagen den skall anses som arbetagare som, utan att anställningsförhållande föreligger, utför arbete för annans räkning och därvid till denne intager en beroende ställning av väsentligen samma art som en arbetstagares till arbetsgivaren.

Stockholm den 7 mars 1945.

Bertil von Friesen.

O. Malmberg
i Skövde.

M. Ståhl.
